

GEÇİT KUŞAĞI

TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TAGEM
AR-GE & İNOVASYON

Eskişehir 1925

YIL: 2023 SAYI: 2

BÜLTEN

14 **Dünya**
Çiftçiler
MAYIS **Günü**

İnsanoğlunun yaşamını sürdürebilmesi için en önemli ihtiyaçlarından biri beslenmedir. Bu açıdan çiftçilik insanoğlunun en eski ve vazgeçilmez mesleği olmuştur.

İlk çağlarda insanlar avcılık toplayıcılık şeklinde doğadaki mevcut besin kaynaklarından yararlanırken, daha sonraları bitki ve hayvanların yetiştiriciliğini yaparak gıda temin etmişlerdir. Bu açıdan çiftçilik insanoğlunun en eski ve vazgeçilmez mesleği olmuştur. Tarih boyunca gıda kaynaklarının bolluğu insanların büyük medeniyetler oluşturmasında etken olurken değişik sebeplerle yeterli gıda temin edememe durumunda ise toplumlar büyük sıkıntılar yaşamışlardır.

Bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretimine tarım, bu işi yapanlara çiftçi diyoruz. Üretilen ürünler-

in muhafaza edilmesi, işlenerek daha farklı ürünler elde edilmesi gibi tarımsal sanatlar ve tarıma dayalı üretim faaliyetleri de yine tarım kapsamında değerlendirilebilmektedir. Atatürk, “Kılıç ve saban bu iki fatihten birincisi, ikincisine daima yenildi.” ve “Milli ekonominin temeli ziraattır.” sözleriyle, tarımın stratejik önemini vurgulamıştır. Gıdanın hayatımızdaki önemi, bu işi yapan çiftçileri de çok önemli kılmaktadır. Bu öneme binaen Uluslararası Tarım Üreticileri Federasyonu (IFAD) tarafından, 1984 yılında alınan bir karar doğrultusunda, 14 Mayıs tarihi başka ülkelerde olduğu gibi, ülkemizde de “Dünya Çiftçiler Günü” olarak kutlanılmaktadır.

Üstü açık bir fabrikada çevre şartlarına bağımlı bir şekilde üretim yapan çiftçi kuraklık, sel, dolu, hastalık ve zararlılar gibi ciddi riskler altında üretim yapmaya çalışmaktadır. Çiftçiler iklim, toprak yapısı, üretilen bitki türü ve çeşidi ile toprak hazırlama, ekim, dikim, gübreleme, sulama, çapalama, zirai mücadele ve hasat işlerinin birbiriyle çok iyi uyumunu sağlayabildiği şartlarda verimli bir üretim yapabilecektir. Bu işlerin yürütülmesinde ortaya çıkabilecek bir olumsuzluk, verim ve kalite kaybına hatta bir yılın emeğinin boşa gitmesine sebep olabilmektedir. Hayvancılık için de benzer ve daha farklı riskler etkili olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında çiftçiler kendilerine babadan dededen aktarılmış olan uzun yılların bilgi ve tecrübe birikimi ile güncel bilgileri harmanlayarak üretim yapmaktadırlar.

Canıpek

KURU FASULYE ÇEŞİDİ
Tescil Yılı: 2020
İslah Metodu: Melezleme

Morfolojik Özellikler

Bitki Büyüme Şekli: Yarı Sarılıcı
Bitki Boyu: 42-100 cm
Çiçek Rengi: Beyaz
Baklada Tane Sayısı: 3-5
Tane Şekli: Dermason
100 Tane Ağırlığı: 32,9-43,5 g

Tavsiye Edilen Ekim Alanları

Kuru fasulye üretimi yapılan alanlara tavsiye edilmektedir.

Agronomik Özellikler

Hasat Olum Süresi: 96-120 gün, Orta erkenci bir çeşittir.
Hasatta Bakla Açma: Yok
Hasat Olma Özelliği: İyi
Birim Alan Tane Verimi: Birim alan tane verim, 176,9 ile 237,6 kg/da arasında değişmektedir.
En uygun ekim zamanı Orta Anadolu Bölgesi için Nisan sonrası Mayıs başıdır. Eğer bakımışlemleri traktörle çekilen makinelerle yapılacaksa sıra arası mesafe 70 cm, sıra üzeri mesafe 12-15 cm, birim alana atılacak tohum miktarı ise 8-10 kg/da olmalıdır.

Kalite Özellikleri

Pişme Kalitesi: Islatılarak 35-38 dakikada pişmekte olup; piştikten sonra dağılma olmamaktadır.

Hastalık ve Zararlılara Dayanıklılık

Tarla koşullarında bakteriyal ve viral hastalıklara da toleranslı olduğu gözlenmiştir.

Doğanın kendi saati ve takvimi vardır. Bu sebeple çiftçinin yapması gereken işler için erteleme veya öne alma gibi tercihi olmaz. Toprak tava gelince sürülmeli, ekim zamanında yapılmalı, çiftlik hayvanlarına zamanında yem ve su verilmeli, koyunlar, keçiler ve inekler zamanında sağılmalıdır. Ahırdaki, ağıldaki hayvanın, kovadaki arının, tarladaki domatesin, çileğin, asmadaki üzümün ihtiyacı çiftçinin kişisel ihtiyaçlarının önünde gelir. Çiftçi bu açıdan omuzlarında ciddi bir sorumluluk taşır. Ellerinin nasırlı, benzinin yanık olması ise harcadığı beden gücü, döktüğü alın teri ve emeğinin bir göstergesidir. Tüm zorluklarıyla beraber çiftçiler insanların sofrasına gıda sağlayabilmek için çaba sarf eden kahramanlardır. “Türkiye'nin gerçek sahibi ve efendisi, gerçek üretici olan köylüdür” sözü bu gerçeği çok iyi ifade etmektedir.

Atmaca

BARBUNYA ÇEŞİDİ

Tescil Yılı: 2020
Islah Metodu: Melezleme

Morfolojik Özellikler

Bitki Büyüme Şekli: Yarı Sarılıcı
Bitki Boyu: 65-85 cm
Çiçek Rengi: Pembe
Baklada Tane Sayısı: 3-5
Tane Şekli: Barbunya
100 Tane Ağırlığı: 59-67g

Tavsiye Edilen Ekim Alanları

Barbunya üretimi yapılan alanlara tavsiye edilmektedir

Agronomik Özellikler

Hasat Olum Süresi: 111-116 gün
Orta erkenci bir çeşittir
Hasatta Bakla Açma: Yok
Hasat Olma Özelliği: İyi
Birim Alan Tane Verimi: Birim alan tane verim 183,9 ile 337,7 kg/da arasında değişmektedir. En uygun ekim zamanı Orta Anadolu Bölgesi için Nisan sonrası Mayıs başıdır. Eğer bakım işlemleri traktörle çekilen makinelerle yapılacaksa sıra arası mesafe 70 cm, sıra üzeri mesafe 12-15 cm, birim alana atılacak tohum miktarı ise 8-10 kg/da olmalıdır.

Kalite Özellikleri

Pişme Kalitesi: Islatılarak 33-35 dakikada pişmekte olup; piştikten sonra dağılma olmamaktadır. Ayrıca çeşit taze olarak iç tane tüketimine de uygundur

Hastalık ve Zararlılara Dayanıklılık

Çeşidin en önemli özelliği kök hastalıklarına toleranslı olmasıdır Ayrıca tarla koşullarında bakteriyel ve viral hastalıklara da toleranslı olduğu gözlenmiştir.

Gıda temininde dışa bağımlılığın ülkeler için çok büyük bir tehlike olduğu bir gerçektir. Dünyada yaşanan doğal afetler, pandemi, ekonomik çalkantılar, savaşlar ve ülkelerin rekabetleri gıda arz güvenliğinin önemini göstermiştir. Ülkemizin sahip olduğu geniş ve bereketli topraklar, su kaynakları, dört mevsimi aynı anda yaşayabildiğimiz iklim, bitkisel ve hayvansal genetik zenginliğimiz, insan kaynağı varlığımız muazzam tarımsal gücümüzü oluşturmaktadır. Artan dünya nüfusu, küresel iklim değişikliği gibi riskler, gıda üretimi için büyük potansiyele sahip olan ülkemizin hem kendi nüfusumuzun beslenmesinde hem de dış pazarda önemli bir oyuncu olmamız için fırsatlar sağlamaktadır. Tarımsal üretimde mevcut kaynakların ve yeni teknolojilerin daha bilinçli ve etkin kullanımı, çiftçilerimizin sosyo ekonomik düzeyinin geliştirilmesi, sürdürülebilir ve rekabetçi bir tarımsal yapının tesis edilmesinde etkili olacaktır.

Soframıza ulaşan gıdadan tekstile kadar pek çok ürünü ve sanayi hammaddelerini üreten, emeğiyle, alın teriyle bereketli tarımsal üretimin teminatı olan çiftçilerimizin 14 Mayıs Çiftçiler Gününü kutluyoruz.

Yazarlar
Ziraat Mühendisi Mustafa ÇAKMAK
Ziraat Mühendisi Dr. Evren ATMACA

Bahçawan

BOMBAY FASULYE ÇEŞİDİ

Tescil Yılı: 2020
Islah Metodu: Seleksiyon

Kalite Özellikleri

Pişme Kalitesi: Çeşit daha çok piyaz olarak tüketime elverişli ve lezzetli olup; piştikten sonra dağılma olmamaktadır

Hastalık ve Zararlılara Dayanıklılık

Çeşidin en önemli özelliği kök hastalıklarına toleranslı olmasıdır. Ayrıca tarla koşullarında bakteriyel ve viral hastalıklara da toleranslı olduğu gözlenmiştir.

Agronomik Özellikler

Hasat Olum Süresi: 120-130 gün, Orta geççidir
Hasatta Bakla Açma: Yok
Hasat Olma Özelliği: İyi
Birim Alan Tane Verimi: Birim alan tane verim 90 ile 191 kg/da arasında değişmektedir. En uygun ekim zamanı Orta Anadolu Bölgesi için Nisan sonrası Mayıs başıdır. Eğer bakım işlemleri traktörle çekilen makinelerle yapılacaksa sıra arası mesafe 70 cm, sıra üzeri mesafe 12-15 cm, birim alana atılacak tohum miktarı ise 10-12 kg/da olmalıdır.

Morfolojik Özellikler

Bitki Büyüme Şekli: Yarı Sarılıcı
Bitki Boyu: 79-112 cm
Çiçek Rengi: Beyaz
Baklada Tane Sayısı: 3-4
Tane Şekli: Bomba
100 Tane Ağırlığı: 82,0-107,6 g

Tavsiye Edilen Ekim Alanları

Kuru fasulye üretimi yapılan alanlara tavsiye edilmektedir.

Dünya Bitki Sağlığı Günü

Birleşmiş Milletler tarafından bitki sağlığı konusundaki farkındalığı artırmak için 12 Mayıs günü “Bitki Sağlığı Günü” olarak ilan edilmiş ve ilk defa 2022 yılında kutlanmıştır.

Sağlık kavramına eskiden bilinenin aksine günümüzde çok farklı anlamlar yüklenmiştir. Günümüzde, geçmişte olduğu gibi ana eksen insan sağlığı olmakla beraber çevre sağlığı, hayvan sağlığı, toplum sağlığı gibi insan sağlığı ile bağlantılı çok sayıda terim ortaya çıkmıştır. Son yıllarda iklim değişikliğinin hayatımıza girmesi, nüfus ile doğru orantılı artan gıda ihtiyacı bitkisel üretimi ve dolayısıyla bitki sağlığını ön plana çıkarmıştır.

Nacibey

Tescil Yılı: 2008
Islah Metodu: Melezleme
EKMEKLİK BUĞDAY / KURU

Tarımsal Özellikleri

Orta erkencidir
Kışa dayanımı iyidir
Yatmaya dayanıklıdır
Kardeşlenme kapasitesi yüksektir
Verim düzeyi kuru şartlarda 350 kg/da
Taban araziler veya destek sulamada
750 kg/da verime ulaşır
Takviye sulama ve gübrelemeye iyi tepki verir

Morfolojik Özellikleri

Başak tipi kılçıklıdır
Başak rengi beyaz
Dane görünümü kırmızı, yarı serttir
Bitki boyu 100-110 cm'dir

Kalite Özellikleri

1000 dane ağırlığı 36-38 g
Hektolitreye ağırlığı 77-79 kg
Protein oranı %10-13
Sertlik 54 HI (SKCS)
Gluten miktarı %32
Ekmeklik kalitesi orta iyidir.

Hastalık ve Zararlıları

Doğal epidemi koşullarında Bölgenin önemli hastalıklarından sarı pas ve sürme ve راستیغا dayanıklıdır

Önerildiği Alanlar

Orta Anadolu ve Geçit Bölgeleri'nde kır bayır alanlar hariç kuru, yarı taban-taban alanlar ile pancar yerleri ve destek sulama imkanı bulunan yerlere önerilir.

Aslında bitkilerin hayatımızda ki rolünü anlayabilirsek bitki sağlığının neden bu kadar önemli olduğunu kavrayabiliriz. Bitkiler canlıların besin piramidi içerisinde en altta yer alır yani üreticidirler. Bitkiler kendi ihtiyaçları için besin maddelerini sentezlerken, diğer canlılarda aynı besin maddelerini bitkiler ile beslenerek almaktadırlar. Yaşam döngüsü içerisinde çok önemli bir konumda bulunmaktadır. Bunun yanında atmosfere oksijen vermeleri, çevreyi güzelleştirmeleri, ortamın sıcaklığını düşürmeleri, birçok canlıya ev sahipliği yapmaları gibi daha saymadığımız birçok faydaları da vardır.

Son yıllarda gıda güvenliği ve güvenilirliği kavramlarını sıkça duymaktayız. Artan nüfusun beslenme ihtiyaçlarının karşılanması için yeterli gıda maddesinin temin ederken aynı zamanda bunların sağlıklı olması gerekliliğini de ortaya koymaktadır. Bitkilerin gelişimini ve sağlığını etkileyen olumsuz faktörlerle mücadele yeterli ve güvenilir gıda için çok önemlidir. FAO'nun tahminlerine göre bitki hastalık ve zararlılarının kültür bitkilerine verdikleri kayıp %35'i bulmaktadır. Bitki sağlığına daha geniş bir açıdan bakacak olursak farklı faktörlerden kaynaklı olumsuzlukların olduğunu görürüz. Biyotik faktörler (bakteri, fungus, böcekler gibi), abiyotik faktörler yüksek ve düşük sıcaklıklar, tuzluluk, aşırı yağış, dolu yağışı, kuraklık, yetersiz bitki besleme vb. bunlardan bazılarıdır.

Müfitbey

Tescil Yılı: 2006
Islah Metodu: Melezleme
EKMEKLİK BUĞDAY / KURU

Hastalık ve Zararlıları

Doğal epidemi koşullarında bölgenin önemli hastalıklarından sarı pas, sürme ve toprak kaynaklı buğday mozaik virüsüne dayanıklı, kara pasa orta hassastır

Önerildiği Alanlar

Orta Anadolu ve Geçit Bölgeleri'nde kıraç yarı taban ve taban alanlara, yüksek rakımlı yerlere önerilir.

Kalite Özellikleri

1000 dane ağırlığı 38-42 g
Hektolitreye ağırlığı 74-82 kg
Protein %11-13
Sertlik 83 HI (SKCS)
Gluten miktarı %38
Ekmeklik kalitesi iyi bir çeşittir

Morfolojik Özellikleri

Başak tipi kılçıklı
Başak rengi beyaz
Dane görünümü beyaz sert
Bitki boyu 110-115cm

Tarımsal Özellikleri

Orta geççidir.
Kısalık tabiatlıdır
Yatmaya dayanıklıdır
Kardeşlenme kapasitesi iyidir
Verim düzeyi kuru şartlarda 300/da, iyi çevrelerde ve destek sulamada 650 kg/da'a ulaşır
Takviye sulama ve gübrelemeye iyi tepki verir.

İnsan eliyle yapılan kirleticilerle doğanın dengesi bozulmuş, küresel iklim değişikliği hayatımıza girmiştir. Bu durum bitki sağlığı açısından da oldukça önemlidir. İklim değişikliği ile beraber bitkilere zarar veren patojenler ve zararlılar farklılaşmaktadır. Bu hastalıklarla ve zararlılardan kaynaklanan kaybın en aza indirilebilmesi için mücadele tekniklerinin geliştirilmesi, bu hastalık ve zararlılara genetik olarak dayanıklı yeni çeşitler geliştirilerek üreticilerin hizmetine sunulmalıdır.

İnsan eliyle yapılan kirleticilerle doğanın dengesi bozulmuş, küresel iklim değişikliği hayatımıza girmiştir. Bu durum bitki sağlığı açısından da oldukça önemlidir. İklim değişikliği ile beraber bitkilere zarar veren patojenler ve zararlılar farklılaşmaktadır. Bu hastalıklarla ve zararlılardan kaynaklanan kaybın en aza indirilebilmesi için mücadele tekniklerinin geliştirilmesi, bu hastalık ve zararlılara genetik olarak dayanıklı yeni çeşitler geliştirilerek üreticilerin hizmetine sunulmalıdır.

Yağış rejimi de değişmekte bir yandan aşırı ve şiddetli yağışlarla sel baskınları görülürken diğer yandan kuraklıkla mücadele edilmekte, göller kurumakta, yer altı suları çekilmektedir. Değişen şartlar doğrultusunda yetiştirme teknikleri de güncellenmelidir. Gelecekte insanlığın yeterli ve sağlıklı gıdaya ulaşabilmesi için tedbirlerin şimdiden alınması elzemdir. Yarın çok geç olabilir.

Birlikte çalışmanın, beraber hareket etmenin bu sorunun çözümünde en önemli faktör olduğu Birleşmiş Milletlerin bu meseleyi gündeme getirmesinden ve 12 Mayıs gününü Dünya bitki sağlığı günü ilan etmesinden de anlaşılmaktadır. Kamu otoritesinin, özel sektörün, aracılardan, üreticilerin, tüketicilerin dolayısıyla tüm paydaşların bu konuya hassasiyetle yaklaşmaları ve birlikte hareket etmeleri şarttır. Tarlada, depoda, yolda meydana gelen zararın önlenmesi, son tüketim noktalarının da kayıpların azaltılması ile milyonlarca insanın beslenme ihtiyacı karşılanabilir.

Eğitimde bu konuya yer verilmeli, çocukluk dönemlerinden itibaren bu bilinç insanlara aşılanmalıdır. Bitkiler beslenme başta olmak üzere hayatımızın her aşamasında yer almaya devam edeceklerdir.

Yazan: Ziraat Mühendisi Abdullah Taner KILINÇ

Morfolojik Özellikler

Başak tipi kılçıklıdır
Başak rengi beyazdır
Dane görünümü beyaz yumuşaktır
Bitki boyu 95-115 cm dir.

Tarımsal Özellikler

Erkencidir
Kışlık tabiatlıdır
Kurağa toleranslıdır
Yatmaya dayanıklıdır
Kardeşlenme kapasitesi yüksektir
Verim düzeyi kuru şartlarda 350 kg/da
İyi şartlarda 550 kg/da ulaşır.

Kanatlı

Tescil Yılı: 2022
İslah Metodu: Melezleme
EKMEKLİK BUĞDAY

Sabribey

Tescil Yılı: 2019
İslah Metodu: Melezleme
ARPA ÇEŞİDİ

Morfolojik Özellikler

Başak Özelliği: İki sıralı, kılıçlı
Bitki Boyu 85-100 cm
Kavuz Rengi: Beyaz
Tane Verimi: 460 kg/da
Gelişme Tabiatı: Kışlık
Yatmaya Dayanıklılık: Dayanıklı

Yetiştirme Tekniği

Ekim zamanı: 1-15 Ekim arası
Tohum miktarı: 18-20 kg/da
Gübreleme: Toprak analizine göre tavsiye edilen miktar kullanılmalıdır.

Kalite Özellikleri

Protein Oranı: % 7.7-13.6
Bin Dane Ağırlığı: 33-49 g
Hektolite Ağırlığı: 62-73 kg
Kullanım Alanı: Maltlık

Hastalıklara Dayanıklılık

Arpa yaprak leke hastalığına ve külleme hastalığına dayanıklıdır

Yetiştirilebilecek Bölgeler

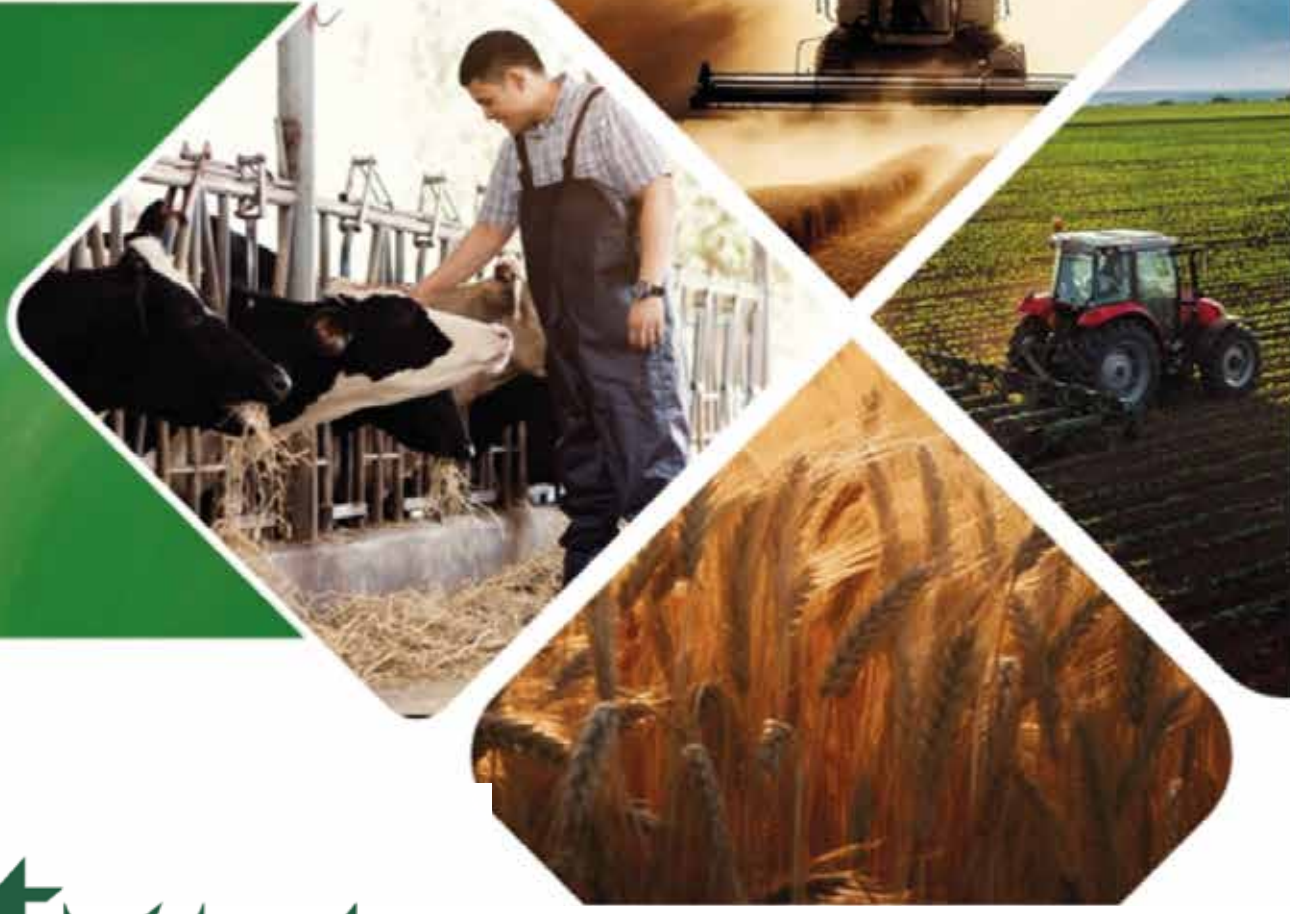
Orta Anadolu ve Geçit Bölgeler

12 Mayıs
Bitki Sağlığı Günü
Kutlu Olsun

6 - 10 Eylül 2023

Tarıma ve Hayvancılığa Öncülük Eden Fuar!

TÜYAP

“6-10 Eylül 2023 tarihleri arasında düzenlenecek Eskişehir Tarım, Hayvancılık ve Tarım Teknolojileri Fuarına katılım sağlayacak Enstitümüzün standına çiftçilerimizi, tohum üretici kuruluşları ve tarım sektörünün tüm paydaşlarını bekliyoruz.”

Adres / 71 Evler, 26080 Odunpazarı/Eskişehir
Eskişehir Ticaret Odası TÜYAP Fuar Merkezi, Adres